

SWEDISH A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SUÈDOIS A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
SUECO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Skriv en kommentar till antingen 1(a) eller (b).

1. (a)

13

På sjätte året Aniara drog
med oförminskad fart mot Lyrans bild.
Chefsastronomen höll ett föredrag
för emigranterna om rymdens djup.

5 I handen höll han upp en vacker skål av glas:

Vi börjar långsamt ana att den rymd
vi färdas fram i är av annat slag
än vad vi tänkte var gång ordet rymd
på Jorden kläddes med vår fantasi.

10 Vi börjar ana att vår vilsegång
är ännu djupare än först vi trott
att kunskap är en blå naivitet
som ur ett tillmätt mått av tankesyn
fått den idén att Gåtan har struktur.

15 Vi anar nu att det vi kallar rymd
och glasklarhet kring Aniaras skrov
är ande, evig ande ogripbar
att vi förlorat oss i andens hav.

20 Vårt rymdskepp Aniara färdas fram
i någonting som ingen hjärnskål har
och heller ingen hjärnsubstans behöver.
Hon färdas fram i någonting som är
men ej behöver vandra tankens väg:
en ande som är mer än tankens värld.

25 Ja, genom Gud och Död och Gåta går
vårt rymdskepp Aniara utan mål och spår.

O, kunde vi nå åter till vår bas,
nu när vi upptäckt vad vårt rymdskepp är:
en liten blåsa i Guds andes glas.

- 30 Jag skall berätta vad jag hört om glas
och då skall ni förstå. I varje glas
som står tillräckligt länge oberört
förflyttas glasets blåsa efterhand
oändligt sakta mot en annan punkt
35 i glasets kropp och efter tusen år
har blåsan gjort en resa i sitt glas.

På samma sätt i en oändlig rymd
där svalg av ljusårs djup sin välvning slår
kring blåsan Aniara där hon går.

- 40 Ty fastän farten som hon gör är stor
och mycket högre än en snabb planets
är hennes hastighet med rymdmått sedd
på pricken svarande mot den vi vet
att blåsan gör i denna skål av glas...

Harry Martinson, ur: "Aniara" (1956)

1. (b)

Halvbasen med äppelansiktet sa:

-“ Dä bara å hugga i.”

Alla visste det, men befallningen samlade dem, de högg fast båtshakarna och slet. Stocken vaggade, vattnet omkring kluckade, men den ville inte följa med. De stod därute och försökte göra en ränna i brötan, stockarna knakade och gungade under dem. Varje natt fick man loss en liten bit ur massan, gnagde undan ett hörn. Man vågade inte skjuta här, det skulle kanske lossna för mycket, man var rädd för att massan skulle gå för långt ned och bryta in i gallringsbommarna. Ibland gick tio stockar ibland lossade bara ett par. De gled ut i strömmen, vände några varv som om de tittat tillbaka på kamraterna innan de beslutade sig. Nere vid gallringsbommarna tog man hand om dem och log eller svor åt deras stämpelmärken; så gick dygn efter dygn.

Männen hukade sig ner på de hala, uppspretande stockarna och slet. De hade en hejarsång, det fanns inga ord i den, den var ett slags grymtning av hopp och vrede. De rätade sig upp, strök svetten ur pannan, tände piporna och talade om stocken. De stegade försiktigt barfota ut på den, nervösa som djur, färdiga att ta ett språng åt sidan för minsta knäppning, det svagaste knak. De tittade på stocken och talade om dess möjligheter. Nu framåt natten var det skummare, man såg inte alla detaljer så bra, och här var alltsammans små, små detaljer. En slarvigt kvistad stock och man kan göra sig illa i foten, en barkflaga som glider undan eller en stock som ser fast och säker ut men med detsamma man rör vid den vippar den till- och man ligger där. De smög omkring, men på ett underligt uppspelt sätt. De gav till små flin och skrattade ut en och annan dum stock som de kunde lura. Nädu, ligg du bara stilla. Sådärja, lugna dig, försök inga konster. En del stockar hatade de. Nattskiftet är alltid sämst, sade de. Till nattskiftet lämnar man kvar alla uselheter, dagskiftet bryr sig inte ett jota om att vi skall gå här i halvmörkret, de tar undan de lättaste bitarna, här får vi slita- Men det fanns inget riktigt allvar i orden. Alla visste att det var lika illa för dagskiftet och i morronbitti skulle någon säga: Nattskiftet har det bra, de kan skylla på att de inte såg ett dugg, de tar bara undan de lättaste bitarna och så får vi gå här och riskera liv och hälsa och rensa upp efter dem. Nu böjde sig männen ner och slet igen. Det går inte på annat sätt, avgjorde den äppelansiktade. Och man orkade inte tänka ut något annat sätt nu, man började hata stocken. De hade hållit på drygt en halvtimme med den, det var dyr tid.

Olof högg fast sin båtshake där det fanns plats och stod där det fanns plats. Han slet tills det svartnade för ögonen. Svetten rann och benen darrade. Hela den vida världen krympte ihop, till en liten fläck med en stock och några fasthuggna båtshakar. Han tänkte inte längre att detta var nytt och att det var hans första natt här som skulle följas av andra likadana, han tänkte inte alls utan slet. Männen stod krökta med tomma ansikten och tomma ögon och mumlade hatord om stocken, som var deras fiende.

(Eyvind Johnson, *Nu var det 1914*, 1934)